

OBDOBÍ RENESANCE (15. -16. století)

2. Cesty do neznáma

Ano, v renesančním období se lidem otevřela možnost porozhlédnout se po krajích, které jim až do té doby byly neznámé. Co je k tomu vlastně vedlo? Tím prvním důvodem byla samozřejmě zvědavost a touha odhalit něco, co ještě lidské oko nespátřilo. Evropané něco slyšeli o nádherných oblastech, ve kterých se zlato jenom sype, o místech, kde si lidé rozumí a žijí jako v ráji. Tyto oblasti se mají nacházet až tam kdesi na východě, kde snad měl kdysi začít celý život na Zemi. Kéž by tam tak mohl Evropan žít nebo se alespoň na čas podívat na tu krásu...

Ještě v dobách středověku se jakýsi námořník z Benátek vydal tímto směrem, a když se vrátil, nemohli se posluchači od jeho zajímavého vyprávění odtrhnout. Tam kdesi v Orientu prý existuje zlatonosný ostrov Zipangu a nádhera, která zde lze spatřit, se nedá slovy vůbec popsat. Asi jste poznali, že mluvím o Marcu Polovi, který měl několik let pobývat na dvoře čínského chána Kublaje, a tím vysněným ostrovem mělo být dnes velmi dobře známé Japonsko. Ano, Marco Polo jako středověký Evropan byl skutečně touto oblastí překvapen a podle svého cestopisu MILION se zde cítil jako v pohádce. Vždyť barbarské kmeny poničily na konci starověku pouze Evropu, Dálný východ pokračoval dál ve svém úžasném vývoji uprostřed neslýchaných vynálezů, o kterých již byla řeč dříve. A tak byli tamější obyvatelé ve vývoji mnohem dál. Ale nikdo netušil, že mimo Evropy, Afriky a Asie existuje ještě další světadíl (nemluvě o Austrálii), na kterém žije civilizace na mnohem vyšším stupni, než byli tehdejší Evropané. Jednalo se o tajemné Aztéky a Inky v oblasti tzv. „Nového světa“ (nebo Ameriky, chcete-li).

Jenže ona honba za poznáním a poklady nebyla jediným důvodem těchto velkých cest do neznáma, které vešly do dějin pod názvem zámořské objevy. Celé 15. století se snažili Portugalci a Španělé horko těžko najít novou cestu do Asie. Ta stará, kterou používali Italové, byla totiž velmi nevýhodná, nebo teď dokonce nemožná. Trasu přes Středozevní moře zatarasili Turci, nebezpečný vojenský národ. Ale ani dříve, když tu ještě Turci svou autoritu neměli, nebyla tato cesta nijak vhodná. Vzhledem k tomu, že nebyl prokopán Suezský průplav, evropské lodi se dostávaly maximálně k Arábii. Tam vyložili námořníci zboží, směnili ho s Araby za zboží z Orientu a uháněli zpátky. Jenže od Arabů nedostávali zboží nijak levně a navíc se k té prvotřídní jakosti z indických, nebo dokonce čínských trhů ani nedostali, to dá rozum.

Vzhledem k tomu, že doba opravdu postoupila kupředu a Evropa se z těch nájezdů ničivých barbarů nebo morových ran docela vzpamatovala, objevilo se zde velké množství všelijakých vynálezů, které učinily z té primitivní obchodní italské loďky plavidlo schopné vyplout i na otevřený oceán. Tyto pyrenejské lodě se nazývaly karavely a právě na jejich palubě pod španělskou vlajkou vyplulo r. 1492 mužstvo Kryštofa Kolumba na západní cestu do Indie. Vždyť Země je kulatá a do Indie se tudíž musí dát doplout i z druhé strany. Jenže chudák netušil, že Země je o něco větší než si vypočetl z poněkud nepřesných údajů, které měl k dispozici. A tak nejen, že doplul k pevnině o něco později a námořníci už mezitím byli značně naštvaní, ale navíc se ani o Indii nejednalo. Naštěstí se o tom za celý svůj život nedozvěděl a na jeho památku alespoň to americké obyvatelstvo nazýváme Indiány. Ať má trochu radost☺.

Zatímco Španělé důvěřovali Kolumbovi, že je touto cestou do Indie dovede, Portugalci vymysleli trasu okolo Afriky. Dlouho se báli, že je tento kontinent nekonečný, a chvílemi dokonce uvažovali, jestli snad není dokonce zakletý. Nicméně v r. 1487 jeden odvážný námořník Bartolomeo Diaz objevil mys Dobré naděje a tím i africký nejjihnější cíp. Za deset let Vasco da Gama dorazil touto cestou, i když trochu zdlouhavou, konečně do Indie.

Časem se tyto dvě námořní velmoci musely dohodnout, kdo si na jakou polokouli bude dělat nároky. I když se v roce 1494 dohodly, že se 2000 km od Kapverdských ostrovů (v Atlantiku) stanoví demarkační zóna (vše na západ pro Španělsko, opačná polokoule bude Portugalců), problémy tím rozhodně neskončily. Vždyť časem se objeví mnoho dalších zemí, které budou chtít zabírat ve světě nová území.